

Paide Ühisgümnaasium

8.a klassi õpilane

Mari Mustikas

Diana Leesalu elu ja looming

referaat

Juhendaja: Liilia Lill

Paide 2016

SISSEJUHATUS

Diana Leesalu on eesti noorema põlvkonna kirjanik, kes on ühtlasi ka dramaturg ja lavastaja. Ta on üks tuntuimaid noortekirjanikke, kes sai tuntuks 2006. aastal pärast Eesti Lastekirjanduse Keskuse ja kirjastuse Tänapäev korraldatud noortekirjanduse konkursi võitu romaaniga „Mängult on päriselt“. Tema teosed on noorte seas üpris populaarsed kõikjal Eestis. Samuti on ta saanud kuulsaks ka Leedus. Diana Leesalu töötab Tallinna Linnateatris dramaturgina ja on lavastanud mitmeid etendusi.

Valisin referaadi teemaks Diana Leesalu looming, sest tema teosed pakkusid mulle huvi ning soovisin tema kohta veidi rohkem teada. Minu töö eesmärk on anda ülevaade Diana Leesalu eluloost ning tähtsamatest teostest.

Kuna Diana Leesalu on noorema põlve autor, siis on tema kohta materjali eelkõige internetis. Toetusin paljuski Eesti Päevalehes avaldatud intervjuule temaga ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstkooli kodulehe materjalidele.

1. DIANA LEESALU ELU JA TEGEVUS

Tuleb jälgida, et kuupäevade ja aastaarvude ning ees- ja perekonnanimede vahel oleksid seotud tühikud, et need ei satuks kahele reale. Seotud tühiku saab Ctrl+Shift+tühik abil.

Diana Leesalu on sündinud 1. novembril 1982. aastal Põlvas. Koolipõlves tegutses ta aktiivselt paljude alaga: tegi sporti, laulis, näitles, osales õpilasomavalitsuses, korraldas erinevaid üritusi ning andis välja koolilehte. Leesalu üks suurim hobi oli siiski kirjandus. Ta lõpetas 2001. aastal hõbemedaliga Põlva Keskkooli. Tema spordiharrastuse tõsidusest räägid see, et ta on Põlva SK/Hellus naiskonna koosseisus tulnud korduvalt käsipallis Eesti meistriks ja karikavõitjaks. (Wikipedia 2000–2016)

Ajavahemiku puhul tühikuteta mõttekriips.

Pärast keskkooli omandamist jätkas ta õpinguid Eesti Maaülikoolis loodusvarade kaitse ja kasutamise erialal ning lõpetas selle 2005. aastal *cum laude* (Wikipedia 2000–2016). 2008. aastal jätkas Leesalu õpinguid hoopis teistsugusel erialal, nimelt Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstkooli 25. lennus ja lõpetas selle 2012. aastal. (EMTA kodulehekülg)

Praegu töötab Diana Leesalu (foto 1) Tallinna Linnateatris dramaturg-lavastajana. Oma esimese tunnustuse teatri valdkonnas sai ta 2011. aastal, kui talle anti Panso preemia, mis antakse silmapaistvale teatritudengile. Linnateatris on Diana Leesalu lavastanud 2010. aastal Kaarel B Väljamäe luulest ja proosakatkenditest „Suur mees juba“ ning aasta hiljem Johanna Emanuelssoni näidendi „Vaata ma kukun“. (EMTA kodulehekülg)

Foto joondatud keskele, allkiri vasakule. Foto 1 on kaldkirjas.

Foto 1. Diana Leesalu Panso preemia laureaadina. (EMTA kodulehekülj)

Hiljem on Diana Leesalu osalenud dramaturgi või lavastajana kümnekonna etenduse loomisel, nende hulgas kirjutanud stsenaariumi Molnari kuulsa noorteraamatu „Päl-tänava poisid“ põhjal. (Wikipedia 2000–2016)

2. DIANA LEESALU LOOMING

Diana Leesalul on ilmunud neli noorteromaani: „2 grammi hämaruseni“ (2005), „Mängult on päriselt“ (2006), „Mahajäetud maja“ (2010) ja näidend „Offline“ (2014). Enamasti on need lood, mis räägivad lastest, kes on oma eluga ummikusse jooksnud ning on üpris sünged, näiteks on lugudes kujutatud kokkupuuteid surmaga. (Wikipedia 2000–2016)

Järgnevates alapeatükkides käsitletakse Diana Leesalu tuntumaid noorteraamatuid „2 grammi hämaruseni“ ja „Mängult on päriselt“ ning tema teatrilast loomingut.

2.1. Diana Leesalu noorteromaanid

„2 grammi hämaruseni“ (lisa 1) on lugu sellest, millisena näeb 12-aastane tüdruk oma elu, peresuhteid ja maailma. Peategelaseks on Lellet Hallas, teismeline tüdruk, kes armub kooli kõige popimasse poissi Alexisse, kes osutub hiljem tema uueks vennaks. Lellet saab teada poisi päevikust teada, et Alexile uus pere ei meeldi, ning ta otsustab kolida Tartusse vanaema juurde, kus ta veedab koguni kuus aastat. Oma keskkooli lõpupäeval juhtub aga traagiline autoavarii, milles surevad tema ema, vanaema, kasuisa ja poolvend. Lugu on

väga õpetlik, sest räägib sellest, kuidas ühel hetkel kõik kildudeks võib puruneda. (Ago, Lilleorg 2015)

Teine noorteromaan „Mängult on päriselt“ (lisa 2) on Eesti Lastekirjanduse Keskuse ja kirjastuse Tänapäev noorsooromaani võistluse võidutöö aastast 2006. „Mängult on päriselt“ jutustab hirmutava, kuid huvitava loo 19-aastasest Mirjamist ning tema väikevennast Mikust. Nende isa on koolidirektor, keda keegi eriti ei salli. 12-aastast Mikku kiusatakse koolis oma isa pärast ja ta kurdab oma muret doktor Lainsalule. Abi ta ei saa ka õelt, kellel on iseenda eluga palju tegemist.

Poisi kannatus katkeb ning ta paneb kooli põlema. Oma teo eest põgeneb poiss Tartusse, kus poiss elab põhiliselt tänavatel. Mirjam seevastu käib Tartu Ülikoolis ning elab ühiselamus. Mõlemad lapsed satuvad siiski loo käigus mitmetesse sekeldustesse. Mikk leiab endale tänavalt sõbrad ning hakkab Marxi soovitusi mööda varastama.

Loo lõpus kohtub Mikk Marxiga pärast üht ebaõnnestunud vargust kaarsillal. Mikk on selleks ajaks juba aru saanud, mis halb, mis hea. Nad hakkavad vaidlema ning rüseluses kukub Mikk sillalt alla ja hukkub. „Mängult on päriselt“ on saanud palju kiidusõnu nii lugejatelt kui ka teistelt kirjanikelt. (Elge, Oruväli 2015)

2.2 Leesalu draamakirjanikuna

Diana Leesalu on alates 2010. aastast olnud seotud Tallinna Linnateatriga. (EMTA kodulehekülg) Ta on olnud kokku rohkem kui kümne lavastuse dramaturg või lavastaja. (Wikipedia 2000–2016) Ta on lavale seadnud luuleetendusi („Suur mees juba“), aga kirjutanud ka algupärase näidendi „Offline“ (2014), mis lavastati kohe Linnateatris. See etendus on mõeldud noortele nagu ka tema romaanid. Tegevus toimub noortekambas, kes on kokku saanud interneti vahendusel, aga kohtub lõpuks ka päris maailmas. Nende mäng võtab hirmsaid pöördeid ja sunnib rikkuma tavaelu reegleid. Kahjuks ei saa päris elus mitu korda surra. (Tallinna Linnateatri kodulehekülg)

Foto 2. Diana Leesalu Eesti Päevalehe ajakirjanikule intervjuud andmas (Kressa 2013)

Kui autori nime mainitakse lauses, viidatakse aastaarvu ja leheküljenumbri kohta

Kaarel Kressa (2013), Eesti Päevalehe ajakirjanik, intervjueris Diana Leesalut, kui draamakirjanikku. Juttu tuli nii teatrielust kui ka raamatutest. Diana Leesalu räägib oma intervjuus, et on inspiratsiooni saanud oma noorusaegadest, kuid siiski on lood üldisemad ja laienevad ka praegustele noortele. Veel räägib Leesalu, et tema jaoks on parem kirjutada tõsisematel teemadel kui naljakatel. Oma lavastuses kasutatud huumor on välja mõeldud kogu trupiga, üksi Leesalu neid välja ei ole mõelnud. Seetõttu on ka tema romaanid süngemad ja tõsisemad.

Näidendi saamisloost räägib Leesalu veel seda, et ta oli mõned aastad tagasi näinud tõsielul põhinevat dokumentaalfilmi, millest sai palju inspiratsiooni „Offline’i” jaoks. Diana Leesalu räägib, et kuigi teater võtab kogu aja ära ning kirjutamiseks ei jätku aega, siis kirjutamine on ikkagi tema kirg ning ta kavatseb seda jätkata nii palju kui võimalik.

KOKKUVÕTE

Käesolevas referaadis andsin ülevaate Diana Leesalu elust ja loomingust. Diana Leesalu on eesti noorsookirjanik, kes on sündinud 1. novembril 1982. aastal Põlvas. Kirjandus oli Leesalu kirg juba noorena, kuid siiski tegeles ta ka muude aladega, nagu laulmine ja näitlemine. Nüüdseks on Diana Leesalust saanud ka dramaturg ja lavastaja.

Oma nooruse kohta on Diana Leesalu kirjanikuna üpris kaugele jõudnud. Valminud on mitu raamatut, neist tuntumad „2 grammi hämaruseni“ ning „Mängult on päriselt“, samuti on Diana Leesalu lavastanud palju etendusi Tallinna Linnateatris. Tema näidendit „Offline“ on mängitud koduteatris. Leesalu „firmamärgiks“ on probleemsed, vanemate poolt omapead jäetud lapsed, kellest ta oma raamatutes kirjutab.

Seega võib öelda, et olen oma eesmärgid täitnud. Ülevaate andsin nii Diana Leesalu elust kui ka loomingust. Referaadi koostamise käigus õppisin, kuidas refereerida ning infot õigesti kirja panna. Referaat üldiselt ei olnud raske, uuritav autor oli huvitav ning infot oli piisavalt.

ALLIKALOEND

Ago, Rasmus ja Lilleorg, Martin 2015. Priisalu. <http://priisalu.onepagefree.com/?id=14198&onepagefree=cda9c683dc4d1fcd0851b9cc49b60e0d> 20.02.2015

Elge, Merilin ja Oruväli, Marleen 2015. <http://priilinnleesalu.weebly.com/sisukokkuvotildetted.html> 3.03.2015

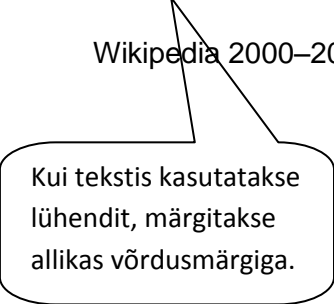
EMTA kodulehekülg 2011. Panso preemia laureaat on Diana Leesalu. <http://www.lavakas.ee/index.x?sisu=0&mida=248> 3.03.2015

Kressa, Kaarel 2013. Dramaturg Diana Leesalu: naljakaid tekste on kordi raskem kirjutada kui tõsiseid. – Eesti Päevaleht, 30. oktoober 2013. <http://epl.delfi.ee/news/kultuur/dramaturg-diana-leesalu-naljakaid-tekste-on-kordi-raskem-kirjutada-kui-tosiseid?id=67000184> 2.03.2015

Rahva Raamat 2011. Mängult on päriselt. <https://www.rahvaraamat.ee/p/m%C3%A4ngult-on-C3%A4riselt/36389/et?isbn=9789949270811> 4.03.2015

Verb=Kirjastus Verb 2005. <http://www.verb.ee/index.php?id=teos&pk=24> 2.03.2015

Wikipedia 2000–2016. http://et.wikipedia.org/wiki/Diana_Leesalu 16.02.2015

Kui tekstis kasutatakse lühendit, märgitakse allikas võrdusmärgiga.

Lisa koos numbriga
kirjutatakse kaldkirjas.

Lisa 1. Diana Leesalu „2 grammi hämaruseni“ (Verb)

